

Representantforslag 15 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl og Anders B. Werp

Dokument 8:15 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl og Anders B. Werp om bedre evaluering av ekstraordinære hendelser i politiet, som grunnlag for utvikling av ny kunnskap og styrket terrorberedskap

Til Stortinget

Bakgrunn

Ekstraordinære hendelser stiller politiet overfor særlig utfordringer. Dette er hendelser som er så omfattende og alvorlige at politiet må organisere, lede og benytte sine ressurser på en annen måte enn gjennom vanlig linjeledelse for å kunne håndtere oppgaven. Systematisk evaluering og formidling av kunnskap av slike hendelser er viktig for å få et mer kunnskapsstyrt politi. Mye tyder imidlertid på at evaluering av politiets arbeid bærer preg av tilfeldigheter, mangel på felles forståelse av hva evaluering innebærer og liten grad av systematikk. Forslagsstillerne ønsker et styrket fokus på evaluering av ekstraordinære hendelser for å sikre at politiet blir i best mulig stand til å håndtere et stadig mer krevende og uforutsigbart trusselbilde.

I politiets krisehåndteringsbok fra 2007 uttales det på side 110 følgende om evaluering av politiets arbeid:

«Evaluering av politiets arbeid er nødvendig for å få kunnskap om politiets effektivitet, måloppnåelse og resultater. Jevnlig evaluering bidrar til utvikling, motivasjon og kvalitetssikring av politiets håndtering av krevende oppdrag. Desto mer krevende oppdraget er, desto viktigere er det å kvalitetssikre alle nivå. Dette vil bidra til en profesjonell tjenesteutførelse som ivaretar polititjenestepersoners, gjerningspersoners og tredjepersoners sikkerhet.»

Nærmere om hva en ekstraordinær hendelse er

Den enkelte politimester avgjør hva en ekstraordinær hendelse er. Eksempler på typiske slike hendelser er bombetrusler, terroranslag, alvorlige forstyrrelser av den offentlige ro og orden, gisselsituasjoner, grove voldsforbrytelser, store ulykker og naturkatastrofer, større arrangementer mv. Disse kjennetegnes ofte av at de vil kunne kreve beslutninger om for eksempel bevæpning, kan være vanskelige og kompliserte med fare for publikum og egne mannskaper, samt kan være svært ressurskrevende. Vurderingen av hva som regnes som ekstraordinært kan derfor variere fra politidistrikt til politidistrikt avhengig av størrelse, kompetanse, trygghet, erfaring etc.

Hvorfor evaluere ekstraordinære hendelser

Systematisk evaluering av erfaringer fra ekstraordinære hendelser vil skape et bedre og mer effektivt politi over hele landet. Forslagsstillerne er av den oppfatning at det er viktig å vite *hvorfor* slike hendelser ble håndtert «bra» eller «dårlig». Slik kan liknende situasjoner, uavhengig av hvilket politidistrikt de skjer i og hvem som håndterer dem, håndteres best mulig. Dette forutsetter kunnskapsinnhenting og kunnskapsoverføring. Det er viktig å stille spørsmål også ved tilsynelatende vellykkede løsninger så vel som hendelser som tilsynelatende ble håndtert dårlig.

Evaluering unntak, ikke regel

Mye tyder på at evaluering av ekstraordinære hendelser utgjør unntaket snarere enn regelen. En masteroppgave i politivitenskap fra 2010, skrevet av Ketil Jonassen, påpekte følgende svakheter:

- Mangel på en felles forståelse av hva en evaluering etter ekstraordinære hendelser i politiet inne-

bærer, når det skal evalueres, hvordan det skal evalueres og hvorfor det skal evalueres.

- Tilfeldigheter knyttet til hvem som leder evalueringen og har ansvaret.
- Liten grad av systematikk i evalueringen
- Det gjennomføres oftere såkalt taktisk debrief og gjennomganger enn evalueringer.
- Liten grad av skriftliggjøring og derigjennom liten spredning av kunnskap.
- At det avhenger av «ildsjeler» om evaluering skjer.
- At evaluering i regi av Spesialenheten for politisaker er for begrenset, da dennes funksjon er å avdekke eventuelle ulovligheter av tjenestemenn og således har et annet mandat og formål enn læring for fremtiden.
- Politidistriktene evaluerer seg selv, mens det ofte vil være nyttig med ekstern evaluering.

Forslagsstillerne mener at dette er for svakt, og er av den oppfatning at Norge dermed ikke får et så godt, effektivt og kunnskapsstyrt politi som landet bør ha. Det bør ikke være slik at for eksempel medieoppmerksomhet avgjør om det *unntaksvis* skjer gode og brede evalueringer, og forslagsstillerne viser videre til at Spesialenheten for politisaker ikke er

godt nok egnet til å utføre denne type evaluering. Det er behov for felles forståelse av hva evaluering er, hvorfor man gjør det og hvordan den skal gjennomføres. Resultatene må formidles videre. Dette vil bidra til færre misforståelser, og at man foretar reelle vurderinger av den enkelte tjenestemanns og leders håndtering av ekstraordinære hendelser.

Forslag

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at det utarbeides standarder felles for alle politidistrikter for evalueringer av ekstraordinære hendelser i politiet, med beskrivelse av prosess, ansvars- og oppgavefordeling.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at Politidirektoratet etablerer en systematisk praksis for kvalitetssikring av evalueringene og evalueringsresultatene, og sørge for kunnskapsimplementering på bakgrunn av de funn som gjøres.

27. oktober 2011